

Rapport

DRAAGVLAK CORONAMAATREGELEN

In opdracht van de NOS
4 mei 2021

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2021/107

Datum

mei 2021

Auteurs

Peter Kanne
Milan Driessen

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits I&O Research en de NOS als bron duidelijk worden vermeld.

Inhoudsopgave

Belangrijkste uitkomsten	4
2 Draagvlak coronamaatregelen	6
2.1 Steun voor coronamaatregelen neemt verder af	6
2.2 Nipte meerderheid staat achter huidige versoepelingen	7
2.3 Steun handhaving maatregelen groter dan voor versoepelingen	8
2.4 Verdeeldheid over verder versoepelen	9
2.5 Waarom is men voor of tegen de versoepelingen?	9
3 Verantwoording	13

Belangrijkste uitkomsten

In de mei-meting van het coronadraagvlak dat I&O Research uitvoerde – in opdracht van de NOS, van vrijdag 30 april tot maandag 3 mei – zien we de tegenstelling tussen voor- en tegenstanders van versoepelingen toenemen. Nederlanders wilden steeds meer versoepelingen, zo bleek uit onze onderzoeken uit maart en april – die kregen ze (ten dele) en die steunen ze ook.

Maar na de berichtgeving over toenemende besmettingen en vollopende ziekenhuizen en ic's van de afgelopen weken, blijkt een substantieel deel toch te zijn geschrokken, zij willen nu een pas op de plaats.

Steun voor coronamaatregelen neemt verder af

De steun voor de coronamaatregelen is in vergelijking met begin april verder afgenomen. Op dit moment staat 56 procent van de Nederlanders achter de coronamaatregelen (de manier waarop het kabinet in het algemeen omgaat met de coronamaatregelen), begin maart was dat 61 procent, in januari nog 75 procent. 57 procent van de bevolking staat achter de maatregelen m.b.t. de gezondheid, ook dit is een afname. De steun voor de economische maatregelen staat stabiel op 48 procent.

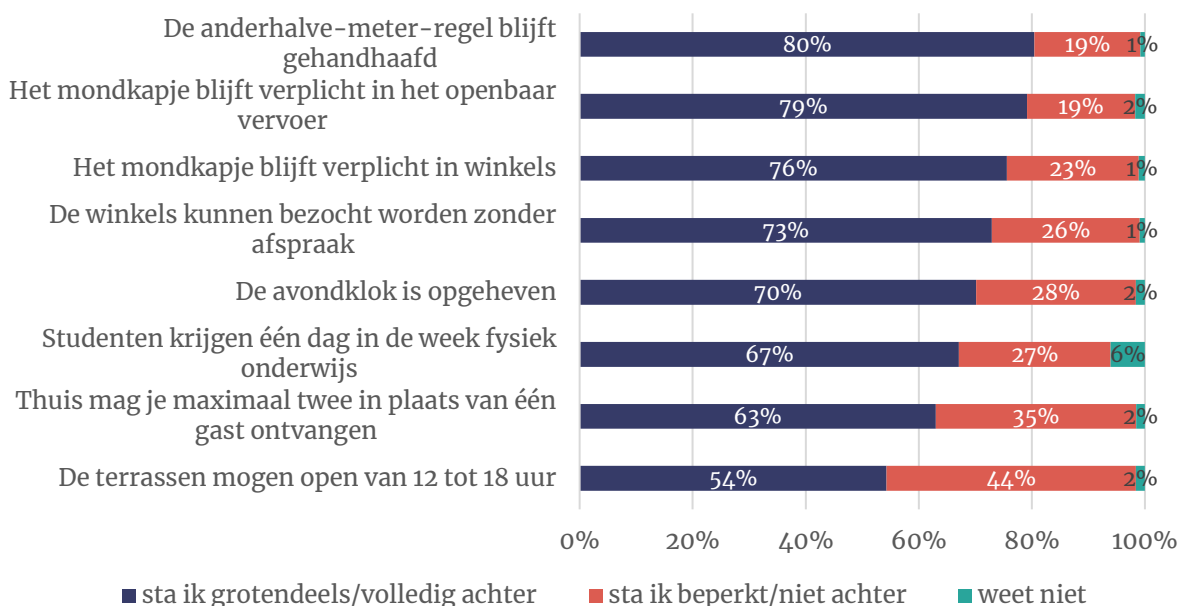
Steun voor recente versoepelingen, maar meer steun voor handhaving 'oude' maatregelen

Een nipte meerderheid van de Nederlanders staat achter de versoepelingen die vorige week zijn doorgevoerd (54%), maar een bijna even groot deel staat daar niet achter (45%).

Jongeren staan er vaker achter (70%) dan ouderen (47%).

Van de versoepelingen krijgt het heropenen van de winkels zonder afspraak de meeste steun (70% staat daar achter). Het heropenen van de terrassen van 12-18 uur krijgt het minst bijval (54%). Opvallend genoeg is de steun voor handhaving van een aantal 'oude' coronamaatregelen groter. Circa acht op tien willen bijvoorbeeld (nog) niet af van de anderhalve-meter-regel en de mondkapjes in ov en winkels.

In hoeverre staat u achter onderstaande versoepelingen en handhavingen?

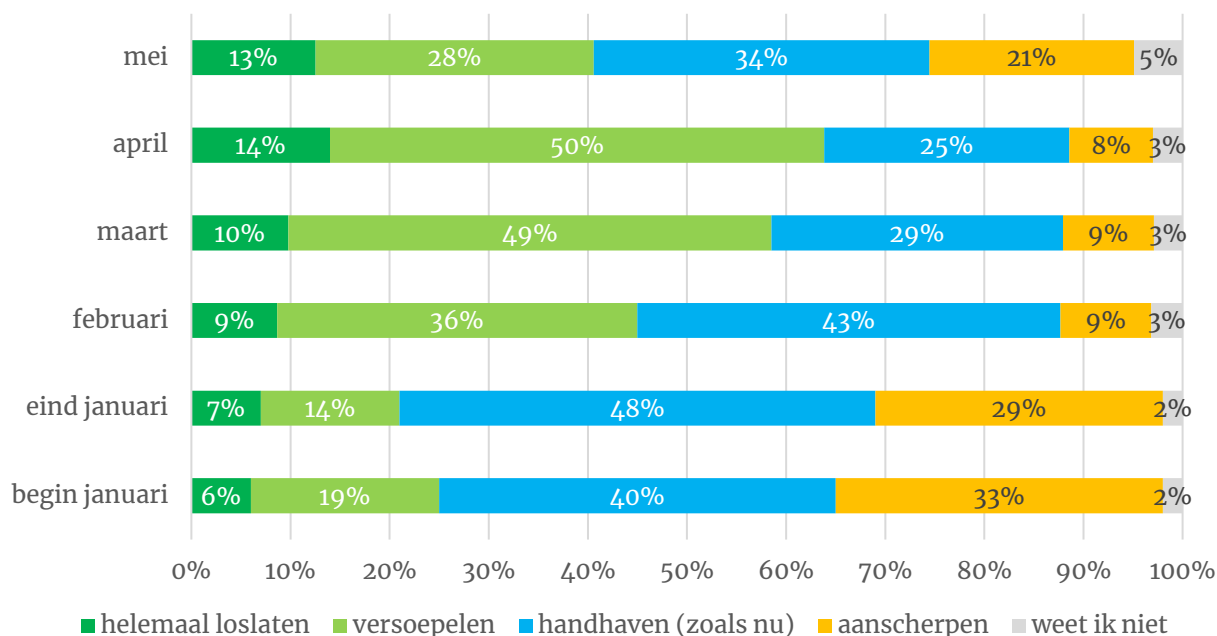

Verdeeldheid over verder versoepelen

Hoewel er dus steun is voor de versoepelingen die vorige week zijn doorgevoerd, is die er niet (in meerderheid) voor verdere versoepelingen. Ruim de helft (55%) wil het laten zoals het op dit moment is (van 25% naar 34%) of de maatregelen zelfs weer aanscherpen (van 8% naar 21%).

Wat is uw mening met betrekking tot de lockdown?

Basis: n = 2.080

Waarom is men voor of tegen de versoepelingen?

Hoe is deze omslag van 'versoepelen' naar 'pas op de plaats' te verklaren?

De berichten over de toenemende besmettingen en volle ic's hebben hun werking niet gemist. De tegenstanders begrijpen niet dat – nu er gesproken wordt van 'code zwart' en ziekenhuizen 'vollopen' – er versoepeld wordt. Veel mensen hebben het gevoel dat dit gebeurt onder druk van de publieke opinie en dat het voorkomen had kunnen worden als de maatregelen eerder waren aangescherpt.

Voorstanders daarentegen denken vaak dat de strenge lockdown niet meer houdbaar is. Voor het welzijn van – onder andere – de jongeren, maar ook voor de ondernemers moet er versoepeld worden. Vaak wordt gezegd dat men versoepeling (of regulering) nodig acht om de resterende maatregelen (1,5 meter afstand, mondkapjes) beter te kunnen handhaven.

Verantwoording

Dit onderzoek vond plaats van vrijdag 30 april tot maandag 3 mei 2021. Er werkten in totaal 2.080 Nederlanders van 18 jaar of ouder aan mee. Het grootste deel hiervan (1.919) is afkomstig uit het I&O Research Panel en 161 respondenten vulden de vragenlijst via het panel van PanelClix.

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard (CBS). Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken.

2 Draagvlak coronamaatregelen

2.1 Steun voor coronamaatregelen neemt verder af

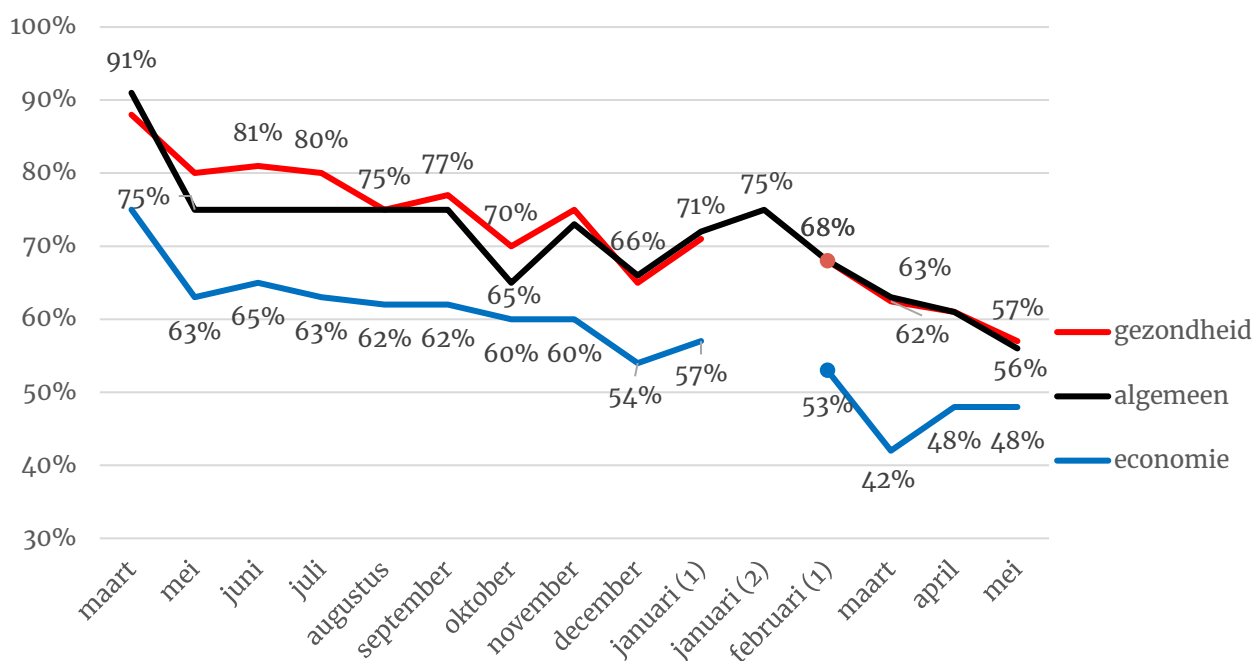
De steun voor de coronamaatregelen is in vergelijking met begin april verder afgenomen. Op dit moment staat 56 procent van de Nederlanders achter de coronamaatregelen (de manier waarop het kabinet in het algemeen omgaat met de coronamaatregelen), begin maart was dat 61 procent, in januari nog 75 procent. 57 procent van de bevolking staat achter de maatregelen m.b.t. de gezondheid, ook dit is een afname.

De steun voor de economische maatregelen staat stabiel op 48 procent.

Figuur 1 – Draagvlak voor coronamaatregelen van het kabinet

Staat volledig/grotendeels achter maatregelen met betrekking tot...

Basis: totale steekproef, n = 2.080

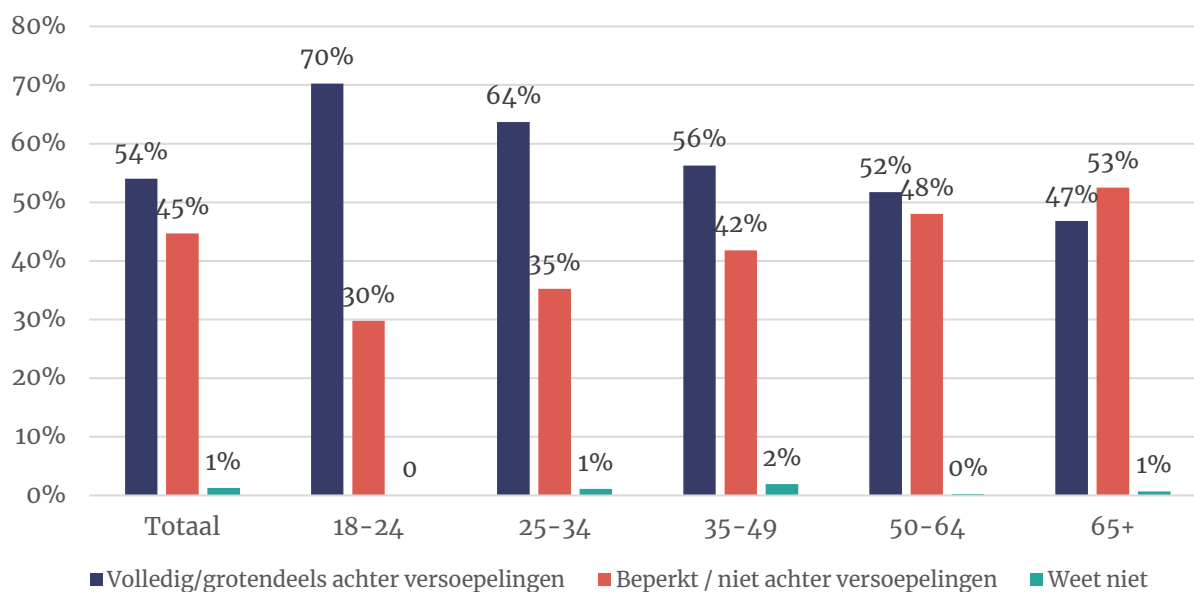

2.2 Nipte meerderheid staat achter huidige versoepelingen

Woensdag 28 april is een aantal versoepelingen doorgevoerd. Zo is de avondklok opgeheven, mogen de terrassen open (van 12 tot 18 uur), mag het aantal bezoekers thuis van maximaal 1 naar 2 personen, kunnen winkels weer bezocht worden zonder afspraak en krijgen studenten weer één dag in de week fysiek onderwijs.

Een nipte meerderheid van de Nederlanders (54%) staat achter deze versoepelingen (22% volledig, 32% grotendeels), maar een bijna even groot deel (45%) niet (31% in beperkte mate, 13% helemaal niet). Jongeren staan hier vaker achter dan ouderen.

Figuur 2 – In hoeverre staat u achter deze versoepelingen? (Naar leeftijd)

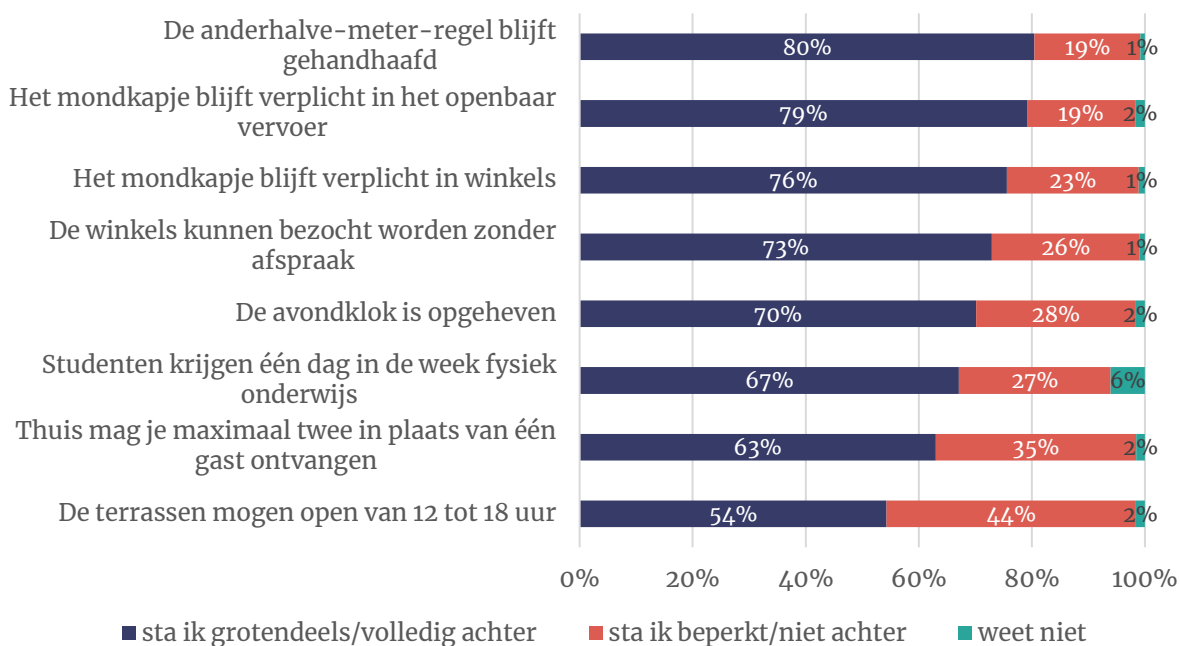

2.3 Steun handhaving maatregelen groter dan voor versoepelingen

Als we een aantal van deze versoepelingen voorleggen, blijkt dat alle maatregelen – in meerderheid – kunnen rekenen op steun. Het grootst is de steun voor het heropenen van de winkels zonder afspraak (70% staat daar achter), het laagst het openen van de terrassen van 12-18 uur (54%).

Opvallend genoeg is de steun voor handhaving van een aantal ‘oude’ coronamaatregelen groter. Circa acht op tien willen bijvoorbeeld (nog) niet af van de anderhalve-meter-regel en de mondkapjes in ov en winkels.

Figuur 3 – In hoeverre staat u achter onderstaande versoepelingen en handhavingen?

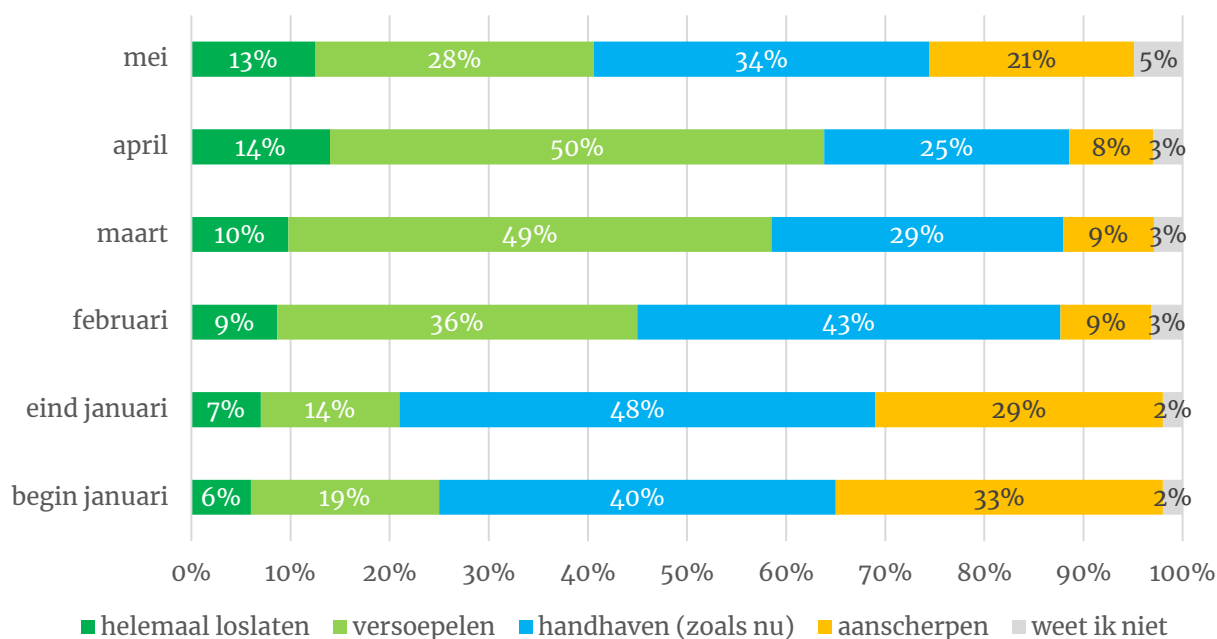
2.4 Verdeeldheid over verder versoepelen

Hoewel er dus steun is voor de versoepelingen die vorige week zijn doorgevoerd, is die er niet (in meerderheid) voor verdere versoepelingen.

Zagen we de afgelopen maanden de steun voor versoepelingen alleen maar toenemen (begin april wilde 64% versoepelen of alle maatregelen loslaten), nu wil ruim de helft (55%) het laten zoals het op dit moment is (van 25% naar 34%) of de maatregelen zelfs weer aanscherpen (van 8% naar 21%).

Figuur 4 – Wat is uw mening met betrekking tot de lockdown?

Basis: n = 2.080

2.5 Waarom is men voor of tegen de versoepelingen?

Hoe is deze omslag van ‘versoepelen’ naar ‘pas op de plaats’ te verklaren? En wat zeggen jongeren én ouderen over de versoepelingen?

De berichten over de toenemende besmettingen en volle ic’s hebben hun werking niet gemist. De tegenstanders begrijpen niet dat – nu er gesproken wordt van ‘code zwart’ en ziekenhuizen ‘vollopen’ – er versoepeld wordt. Veel mensen hebben het gevoel dat dit gebeurt onder druk van de publieke opinie en dat het voorkomen had kunnen worden als de maatregelen eerder waren aangescherpt.

Voorstanders daarentegen denken vaak dat de strenge lockdown niet meer houdbaar is. Voor het welzijn van – onder andere – de jongeren, maar ook voor de ondernemers moet er versoepeld worden. Vaak wordt gezegd dat men versoepeling (of regulering) nodig acht om de resterende maatregelen (1,5 meter afstand, mondkapjes) beter te kunnen handhaven.

Op de volgende pagina citaten van tegen- en voorstanders van (verdere) versoepelingen.

Citaten van tegenstanders van (verdere) versoepelingen

18-24-jarigen

We hebben bijna een code-zwart en dan worden de regels versoepeld. Misschien saai, maar als het water tot aan je lippen staat zou ik persoonlijk de kraan niet open draaien.

Afspraken voor winkels vind ik wel nodig, mensen thuis uitnodigen is ook niet erg handig nog. Cijfers zijn nog steeds torenhoog, zelfs met begrip voor de horeca vind ik het openen van terrassen ook dubieus.

Coronavirus verspreidt snel. Op 27 april zijn er al in heel veel grote steden problemen ontstaan. Waar ik zelf niet achter kan staan. Dit gaat er weer voor zorgen dat de corona cijfers weer gaan stijgen.

De druk op de ziekenhuizen is ontzettend hoog maar toch zijn er versoepelingen doorgevoerd. De horeca, een vrij kleine sector in Nederland, mag open terwijl studenten met psychosociale klachten nog steeds maar één dag fysiek onderwijs mogen krijgen. De prioriteiten liggen wat mij betreft totaal verkeerd.

25-34-jarigen

Er had vorig jaar gelijk ingegrepen moeten worden; er wordt te veel nadruk gelegd op de economie ten opzichte van de mensen en hun (mentale) gezondheid. Er is geen economie als iedereen straks overspannen thuis zit met schulden terwijl zij om het verlies van familieleden rouwen.

Er moet veel strenger worden opgetreden m.b.t. de corona. Iedereen gaat weer lekker naar een terras, terwijl de ziekenhuizen vol zitten. Dit kan echt niet.

Ik vind dat deze versoepelingen op het verkeerde moment komen en dat er een heel andere weg bewandeld had moeten worden. Nu gaat het er te grillig aan toe, hebben de halfslachtige maatregelen veel te lang geduurd (hadden strenger en daardoor korter kunnen zijn) en zijn er gedurende het afgelopen jaar veel kansen blijven liggen. Met name door de eenzijdige samenstelling van het OMT. Men kan nu dan wel, gesteund door het vaccinatieprogramma, versoepelingen gaan afkondigen, maar dat is volgens mij op een verkeerd moment (veel te hoge aantallen besmettingen en ziekenhuisopnames). Zo leren we niet goed omgaan met dit soort bedreigingen

35-49 jarigen

De versoepelingen komen net te vroeg. Beter nog even volhouden met deze lockdown... kans is groot dat we later wederom in lockdown moeten hierom.

50-64 jarigen

De arrogantie vd "jongeren" t.o.v. de gemiddelde burger is en wordt steeds meer verstoord. De generatie 50 plus kan volgens veel van de "intelligente jongeren" niks goed doen. Wat mij betreft veel harder tegen de twintigers en dertigers optreden. Daar zit de crux.

Als de ziekenhuizen overvol liggen en code zwart dreigt moet je niet gaan versoepelen maar de maatregelen juist strenger maken.

We hadden de versoepelingen nog niet moeten doorvoeren. We wachten al zo lang er kan nog wel een maand bij. Gezien het aantal besmettingen, ziekenhuis en ic opnames hadden we moeten wachten met versoepelingen en niet toegeven aan de druk van het volk.

65+

Deze versoepelingen zijn een test en een must voor de regering vanwege de toenemende opstand van de burgers (hoofdzakelijk jongeren en allochtonen).

Citaten van voorstanders van versoepelingen

18-24-jarigen

Met de mentale gezondheid van veel studenten is het slecht gesteld. Zij zijn slachtoffers die deze versoepelingen nodig hebben voor draagbaarheid.

Ik vind dat er meer vrijheid moet komen in onderwijs en de horeca. We hebben al lang genoeg naar Rutte moeten luisteren, terwijl ik niet eens het idee heb dat hij een woord begrijpt van wat hij zegt over het virus en hoe een virus werkt. Bij EU bijeenkomsten houdt hij zelf ook geen afstand.

25-34 jarigen

Ik twijfel, eigenlijk vind ik dat we niet in de lockdown kunnen blijven hangen vanwege de kosten voor ondernemers/mensen die hun baan kwijt raken/sociale ontwikkeling van jongvolwassenen en achterstanden bij scholieren. Aan de andere kant is het wel cru met het zicht op een code zwart.

Ze moeten alles gewoon weer opengooien en normaal doen. Weg met al die regels. We leven in een “zogenaamd” vrij land, mensen hebben gevochten voor onze vrijheid en nu zitten we te wachten op een beetje “versoepelingen” ga toch weg man. We willen gewoon weer normaal kunnen leven en normaal kunnen ademen zonder regels of mondkapjes of whatever.

35-49 jarigen

Met de beloofde snelheid van vaccineren zijn we op het punt beland dat we verantwoorde risico's kunnen nemen.

Ze weten totaal niet waar ze mee bezig zijn. Ze weten niets van het virus, spreken elkaar steeds tegen. Wel mondkapje/geen mondkapje, mondkapje heeft geen effect, avondklok heeft geen invloed.

We moeten uit dit corona concentratie kamp. Degenen die bang zijn voor corona of kwetsbaar mogen voor zichzelf maatregelen treffen.

50-64 jarigen

Volgens mij kunnen mensen door de versoepeling zich beter aan de overige regels houden. Daarbij dragen de versoepelingen bij tot betere controle (terrassen met voldoende afstand en toezicht ten opzichte van overvolle parken/bossen zonder toezicht etc.). Door de avondklok kunnen jeugdigen weer in eigen bed slapen en hoeven ze geen uren bij elkaar te blijven totdat de avondklok weer afgelopen is.

Wat mij betreft hadden de restaurants ook open gemogen, terrassen tot 21.00 uur. Ik vind dat een groep ondernemers zoals o.a. cafés, restaurants, sportscholen etc. buitengewoon hard getroffen worden en te weinig gecompenseerd worden. Ook ondernemers dit net een bedrijf hebben opgestart voor de coronacrisis worden schandalig slecht geholpen.

Men loopt achter de feiten aan, en de toestand wordt onhoudbaar dus versoepelingen zijn onontkoombaar maar anderzijds niet verstandig.

We kunnen niet altijd op slot blijven. Zorg ervoor dat eenieder zo snel mogelijk gevaccineerd wordt dan kunnen we weer vooruit denken.

65+

Ondanks volle ziekenhuizen toch beperkt weer aan de slag, wij kunnen heel goed zelf oppassen dat we het veilig houden.

3 Verantwoording

Dit onderzoek vond plaats van vrijdag 30 april tot maandag 3 mei 2021.

Er werkten in totaal 2.080 Nederlanders van 18 jaar of ouder mee aan dit onderzoek.

Het grootste deel hiervan (1.919) is afkomstig uit het I&O Research Panel en 161 respondenten vulden de vragenlijst via het panel van PanelClix.

Weging en marges

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken. Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent. Bij een steekproef van $n=2.080$ en een uitkomst van 50 procent is er sprake van een foutmarge van plus of min 2,2 procent.

I&O Research Panel

Het I&O Research Panel is geworven op basis van aselechte personen- en huishoudensteekproeven op traditionele manier (geen zelfaanmelding). Het I&O Research Panel werkt met een spaarprogramma, waarbij deelnemers punten sparen afhankelijk van de lengte en complexiteit van de vragenlijst. Deze punten kunnen later worden ingewisseld voor Bol.com-tegoed of een donatie aan een goed doel.

I&O Research

I&O Research is het grootste onderzoeksbureau voor overheid en non-profit (volgens de MarktOnderzoeksAssociatie, MOA, 2019). Het is onze missie bij te dragen aan beter onderbouwde keuzes van onze klanten, op basis van onderzoek en advies. Wij werken voor overheids- en non-profitorganisaties.

I&O Research heeft vestigingen in Amsterdam en Enschede.

I&O Research is lid van de MarktOnderzoeksAssociatie (MOA), maakt deel uit van de Research Keurmerk Groep en onderschrijft de internationale ICC/ESOMAR-gedragscode voor markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. I&O Research is ISO 9001-, ISO 20252- en ISO 27001-gecertificeerd. Het online onderzoekspanel (I&O Research Panel) is ISO 20252-Annex A gecertificeerd. Dit is de norm voor online en offline access panels.

